

[Lawaetz]

part har godt arbejde, må have mindre i understøttelse.

En lang række faktorer peger beklageligvis på, at det er et langt mindre tal end det officielle, der reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet. Folk, der ikke reelt er til rådighed, bør henvises til bistandskontorerne.

Socialdemokratiets stilling kender jeg, og de 3 venstrefløjerspartiers stilling er jeg ikke i tvivl om, men jeg er spændt på at høre, hvad ordførerne for de øvrige partier har af kommentarer til dette lovforslag. Om jeg skal have bekræftet, at fremskridtspartiet som så ofte før skal være alene om at have mod til at sige, hvordan tingene i virkeligheden er med hensyn til det alvorligste af alle vores problemer, landets økonomi. Det glemmer man at tale om.

Johan Philipsen (V):

Det er ikke noget behageligt forslag for partierne at tage stilling til. Det er måske endnu mere ubehageligt for den minister, der er nødt til at fremsætte det. Vi har i den gældende lovgivning måttet udvide til, at man kan være uden arbejde i 3½ år—4 år. Vi havde det før i 2½ år og 3 år. Det var altså for så vidt nok. Men situationen er ubehagelig, og det erkender venstre. Vi erkender også nødvendigheden af den stribe af forslag, som ministeren agter at sætte i værk og ønsker ham for så vidt lykke og held til, at der kommer noget fornuftigt ud af det.

Men se, det er jo ikke alene et dansk særkende, men også et særkende i en række andre europæiske lande, at mens vi har den situation, at den samlede beskæftigelse har været svagt stigende, har antallet af arbejdsøgende været meget stærkt stigende. Årsagerne hertil er formodentlig flere og er i dette øjeblik mig bekendt ingen steder helt klarlagt.

Må jeg ikke om selve lovforslaget sige, at den første halvdel går jo ud på en udvidelse til 4 år i 3 år frem. Henvendt til ministeren skal det være sagt, at det er en meget lang periode at udvide til ved denne lejlighed.

Må jeg så sige om den anden halvdel, at her er vi meget skeptiske. Det vil vi i hvert fald have undersøgt nøjere, for vi må erkende, at vi tilsammen har skadet dansk konkurrenceevne ved for store lønstigninger. Jeg har tidligere fra dette sted sagt, at efter min op-

fattelse havde de høje minimumslønninger som konsekvens, at vi fik en væsentlig ringere beskæftigelse af de unge.

Så er mine notater forbi, men jeg skal til ære for hr. Lawaetz sige min mening om spørgsmålet.

Der bliver ofte sagt i den offentlige debat, at de arbejdsløse ikke vil bestille noget, og dem er der nogle af, det har der været til alle tider, også før vi fik fagforeninger og lovgivning. Jeg spurgte mine venner i det lokale sogn: hvor mange har I, der ikke vil arbejde? Svaret var: vi har én, for han siger det selv, og han siger det meget hårdnakket. Vi er da immervæk en 6.000—7.000 indbyggere. Og jeg siger næppe noget helt forkert, når jeg siger, at vi har et par tusind i Danmark, der ikke vil bestille noget.

Og hvad har vi så mere? Så har vi fået et samfund, der er meget teknisk betonet, og det har fået vor arbejdsstyrke med hensyn til tilvænnning og uddannelse delt op i mange forskellige båse. Det har ført til den situation, som alle, der blot har nogen forbindelse med arbejdsmarkedet, kender så godt, at mulighederne for at anvende disse personer er blevet begrænset. De, der skal tage dem i anvendelse, er også blevet begrænset i deres valg af arbejdere, fordi de ofte står over for en, der ikke i øjeblikket er særlig egnet til det arbejde, de gerne vil have udført. Det fører automatisk til den situation, at vi får et større arbejdsløshedstal, mens der er nogle stillinger, som ikke kan blive besat.

Så medgiver jeg hr. Lawaetz, at vi har visse fagområder, som ingen af de unge vil gå ind i i øjeblikket, og det er meget beklageligt. Jeg medgiver også hr. Lawaetz, at de perioder, hvor vi havde den voldsomme overbeskæftigelse, førte til, at mange kvinder gik ud på arbejdsmarkedet, men jeg kan ikke se, at der er noget som helst moralsk forkert i, at de, når de i henhold til den af et stort flertal i dette ting vedtagne lovgivning har været i lønnet beskæftigelse i 13 uger, benytter sig af den i samme lovgivning hjemlede ret til at få nogle penge fra det offentlige. Det er ganske logisk. Det, jeg måske kunne beklage og ønske ændret, var, at vi var lidt for letsindige med at give de 16—18-årige en noget forhøjet understøttelse.

Det, der er fremtidens opgave — dette være sagt til arbejdsministeren — er ved de foranstaltninger, vi nu må træffe, da vi må regne